

Vera Calin - "Romantismul" - capitolul III

In capitolul al treilea al cartii "romantismului" a Verei Calin, istorismul este considerat drept o dimensiune principala a gandirii romantice.

In romantism, vechi genuri literare se restructureaza sub impulsul unei viziuni istorice si se nasc altele noi. Granita dintre istorie si literatura este labila in romantism si interdependentele dintre acele domenii complexe si reciproce.

In acest capitol sunt analizate minutios drama romantica, romanul istoric, nuvela istorica, poemul istoric si sociogenic.

Este punctat faptul ca evolutia de la tragedia clasica spre drama romantica a fost destul de lenta, pe parcursul ei intalnind drama burgheza, comedia lacrimogena si melodrama.

De la melodrama, drama romantic va prelua conflictele violente, nota aventuroasa, actiunea bogata, mutatiile caracterologice, definitive si nu totdeauna motivate.

Reprezentanti de seama ai dramei romantice au fost : Heinrich von Kleist, Victor Hugo, Puskin, iar in spatiul romanesc V. Alecsandri si B. P. Hasdeu.

Drama de inspiratie istorica, asa cum au practicat-o romanticii, a fost terenul cel mai propice pentru lupta impotriva clasicismului.

Creatorul romanului istoric este considerat a fi Walter Scott. Nota dominant a creatiei lui romanesti o ofera simbioza dintre imaginatia romantic si scrupulul realist in reinvierea unei epoci trecute. Walter Scott este un maestru in evocarea "culorii locale" dar nu si un specialist al psihologiilor. Creatia sa ii va influenta toti ceilalti creatori de proza romantica de dupa el.

Hugo va prelua de la W. Scott interesele pentru momentele de incordare istorica ; Alfred de Vigny (Cinq Mars) va fi influentat in selectia momentului si in mijloacele de reconstruire a unei epoci trecute.

Cea mai acuta influenta se observa in romanul "Logodnicii" al lui Manzoni, unde faptele reale coexista cu personajele istorice si episoade inventate.

Problemele de estetica ale nuvelei se aseamana, in romantism, cu cele ale romanului istoric. Se pot cita aici nuvela lui Kleist "Michael Kohlaas" si cea a lui Puskin "Fata capitanului".

De factura net romantica sunt si nuvelele lui Al. Odobescu "Mihnea Voda cel Rau" si " Doamna Chiasna".

Romantismul era prielnic poemele sociogonice. Optimiste ca "Legenda veacurilor", pesimiste in spirit shopenhauerian, ca ciclul de tinerete al lui Eminescu "Memento mori", aceste poeme adopta de obicei ideea alternarii dintre maretia si decaderea civilizatiilor, idee preluata de romantici de la

istoricii si filosofii veacului precedent (Vico, Cantemir, Montesquieu).

Optimismul herderian, dialectica hegeliana, pesimismul shopenhauerian au alimentat viziuni grandioase ale istoriei, au fost prielnice sentimentului, maretiei istorice.

Este propriu romanticilor atrasi de evocarea istorica darul de a imagina mari miscari de a deplasa grupuri compacte de oameni, de a comunica freamatul multilor.

In toate aceste evocari istorice, perspectiva ramane de ansamblu, detaliul este mereu subsumat intregului.

Personajul romantic are si el o istorie, e conceput sub semnul istoricitatii.